

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA-UCRAINA 2014-2020

**Instrumente personalizate în
prevenirea diabetului și obezității –
un program comun româno-ucrainian
de educație în sănătate (PrePOD)**

Alimentația copiilor

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

Romania-Ucraina
ENI-COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

Proiect implementat de
UNIVERSITATEA ȘTEFAN CEL MARE SUCEAVA

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA-UCRAINA 2014-2020

Uniunea Europeană este constituită din 27 state membre care au decis să-și unească treptat cunoștințele, resursele și destinele. Pe parcursul a 50 de ani de extindere teritorială au construit împreună o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, păstrând totodată diversitatea culturală și libertățile individuale. Uniunea Europeană s-a dedicat ideii de împărtășire a realizărilor și valorilor cu statele din afara granițelor sale.

Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020 este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și co-finanțat de statele participante în program.

**Instrumente personalizate în
prevenirea diabetului și obezității –
un program comun româno-ucrainian
de educație în sănătate (PrePOD)**

Alimentația copiilor

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

Romania-Ucraina
ENI-COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

Proiect implementat de
UNIVERSITATEA ȘTEFAN CEL MARE SUCEAVA

Titlul Broșurii

De ce este important să mănânci corect?

Alimentația sănătoasă are multiple beneficii. Atunci când mănânci corect: dormi mai bine, ai mai multă energie și te poți concentra mai bine, toate acestea ducând la o viață mai sănătoasă și fericită.

Atunci când copiii și tinerii se hrănesc sănătos, aceștia primesc nutrienții esențiali de care au nevoie pentru o creștere și dezvoltare normală. De asemenea, printr-o alimentație sănătoasă se dezvoltă abilitățile sociale și o relație bună cu mâncarea.

Copiii și tinerii activi, care au o alimentație sănătoasă, tind:

- să aibă o greutate corporală normală;
- să se simtă mai bine în propriul corp;
- să fie plini de energie și activi;
- să aibă oase și mușchi mai puternici;
- să își îmbunătățească activitatea fizică și sănătatea mintală.

Copiii și tinerii înfomețați sau care au o alimentație nesănătoasă (ex.: au un cosum ridicat de alimente și băuturi bogate în calorii, grăsimi, zahăr și/sau sare, adesea purtând numele de „junk food”, precum chipsuri, dulciuri, băuturi îndulcite) tind:

- să fie iritabili, indispuși sau chiar agresivi;
- să fie incapabili să se concentreze și să îndeplinească sarcinile cerute;
- să aibă mai puțină energie pentru activitățile zilnice;
- să fie neinteresati la ore ducând la rezultate școlare mai slabe;
- să aibă un risc mai mare de a dezvolta diferite afecțiuni, precum afecțiuni dentare, afecțiuni cardiovasculare, diabet zaharat de tip 2, hipertensiune arterială, anumite tipuri de cancer, depresie, supra-pondere sau obezitate.

Alimente benefice pentru copilul tău

Titlul Broșurii

Necesarul energetic și de principii alimentare la diferite vârste

VÂRSTĂ (ani)	Necesar energetic (kcal/zi)	Necesar de proteine (%)	Necesar de glucide (%)	Necesar de lipide (%)
1-3 ani	1.300	13-15	53-55	30-33
4-6 ani	1.700	13-14	54-55	30-33
7-10 ani	2.400	13	55	32
Băieți 11-14 ani	2.700	13	55	32
Fete 11-14 ani	2.200	13	55	32
Băieți 15-18 ani	2.800	13	55 - 56	31 - 32
Fete 15-18 ani	2.400	13	55 - 56	31 - 32
Bărbați adulți (activitate medie)	2.900	13	58	30
Femei adulte (activitate medie)	2.200	13	58	30
Femei gravide (ultimele 5 luni)	+ 350	15	57	28
Femei care alăptează (primele 6 luni)	+ 550	14	57	29

Se vorbește despre caloriile din alimente. Ce sunt ele, de fapt?

Caloria este unitatea de măsură pentru energia provenită din mâncare. Numărul de calorii pe care îl conține un aliment ne arată câtă energie primește corpul tău din consumul acestuia.

Sunt caloriile rele?

Caloriile nu sunt rele. Corpul are nevoie de calorii pentru energie. Aportul de calorii din mâncare trebuie să acopere consumul de calorii pentru funcțiile de bază, plus cheltuiala de energie pentru activitatea fizică.

Necesarul energetic (necesarul de calorii) de care organismul are nevoie zilnic, variază în funcție de mai mulți factori, precum: vârstă, sex, greutate și stil de viață.

Dacă mănânci mai multe calorii decât ai nevoie, atunci caloriile suplimentare se pot depozita sub formă de grăsime și în timp, acest lucru poate duce la creștere în greutate.

Toate alimentele și băuturile, cu excepția apei, conțin calorii, însă numărul acestora este diferit. Unele alimente, precum legumele cu frunze verzi, conțin puține calorii, în timp ce alte alimente, conțin foarte multe calorii. De exemplu, 100 de grame de salată verde are aproximativ 15 calorii, iar 100 de grame de cartofi prăjiți conțin peste 300 calorii.

În tabelul alăturat este prezentat necesarul energetic și de macronutrienți (proteine, glucide, lipide) pe categorii, în funcție de sex și vârstă. În continuare sunt prezentate grupele alimentare, cu alimentele recomandate, respectiv nerecomandate pentru fiecare grupă. Astfel, în categoria alimentelor nerecomandate sunt alimentele care conțin multe calorii, care ar trebui consumate rar, chiar evitate pe cât posibil.

Titlul Broșurii

Ce alimente trebuie să alegeți?

I O alegere corectă a alimentelor vă ajută să vă hrăniți sănătos.

GRUPA ALIMENTARĂ	RECOMANDATE (consum frecvent)	NERECOMANDATE (consum rar sau în cantitate mică)
Băuturi	Apă, ceai de plante și de fructe, limonadă	Alcool, ciocolată caldă, cappucino la plic, băuturi energizante, sucuri carbogazoase cu aromă de fructe cu adaos de zahăr, ceaiuri de fructe gata preparate din comerț, băuturi cu ceai instant, îndulcite (Nestea, Fuzetea, Lipton), băuturi carbogazoase, suc de fructe natural, suc de legume natural
Pâine, cereale, paste făinoase, orez	Fulgi de ovăz, muesli simpli, pâine integrală, de secară, neagră, graham, intermediară, pâine prăjită fără grăsime, lipie, felii de cereale expandate (grâu, orez), orez basmatic, integral, orez brun, orez sălbatic, paste făinoase, de preferat integrale, mămligă	Pâine prăjită cu grăsime, croissant, briose, foietaje, produse de patiserie, covrigei, pâine albă, cereale dulci pentru micul dejun, pufuleți, snacks-uri dulci sau sărate, pizza
Legume și zarzavaturi	Orice fel de legume proaspete, zarzavaturi, legume congelate, ardei iute, ceapă, usturoi, ierburi aromatice	Fulgi de fasole sau cartofi, legume în ulei la borcan, salate cu legume cu maioneză sau ulei în exces, chips-uri, cartofi prăjiți
Fructe	Toate sortimentele de fructe proaspete, fructe uscate - 5-6 bucăți, gem fără adaos de zahăr	Compoturi de fructe cu adaos de zahăr, conserve de fructe în sirop, gem, dulceață, marmeladă

GRUPA ALIMENTARĂ	RECOMANDATE (consum frecvent)	NERECOMANDATE (consum rar sau în cantitate mică)
Produse lactate	Lapte degresat (0,1% grăsime) sau parțial degresat (1,5% grăsime), iaurt cu maxim 3% grăsime, lapte bătut, brânză slabă de vaci, perle de brânză, grăsime, telemea proaspătă, urdă, mozzarella proaspătă în zer, caș proaspăt	Lapte integral (3,5% grăsime), lapte cu cacao și zahăr, iaurt gras, cremos (> 3,5% grăsime), iaurt cu fructe din comerț sau muesli, brânză grasă de vaci, mascarpone, grăsime, cașcaval, brânză de burduf, brânză topită
Carne, pește, ouă	Carne albă de pui sau curcan, șuncă de pui sau curcan, carne roșie proaspătă slabă (vită, porc, miel), mușchi file de vită sau porc, pastramă, ouă fierte/poșate/omletă fără ulei. Pește, fructe de mare, pește afumat, icre negre și roșii, pește marinat, conserve de pește în suc propriu sau sos tomat	Carne roșie grasă, împănată, ceafă, costițe, carne tocată, mici, cârnați, salam, kaizer, bacon, parizer, cremwusti, conserve de carne, pate, șnițele și chiflele prăjite, hamburgeri, pane-uri din pui, conserve de pește în ulei, salată de icre, fructe de mare pane sau prăjite în ulei, semipreparate congelate din carne sau pește, burger.
Grăsimi, uleiuri, sosuri	În cantități mici: ulei de măsline, ulei de floarea soarelui, ulei de rapiță, unt, sos de roșii, bulion, sos de legume, pastă de ardei	Smântână, untură, margarină, maioneză, sosuri gata preparate, unt în cantități mari
Produse zaharoase	Ciocolată neagră cu minim 70% cacao, înghețată pe bază de apă	Orice produs de cofetărie (tort, chec, ruladă, fursecuri, prăjituri), napolitane, bomboane, zahăr, miere de albine în cantități mari, creme și budinci la plic, înghețată pe bază de grăsimi, înghețată cu ciocolată și alune

Titlul Broșurii

Ce este alimentația sănătoasă?

Printr-o alimentație variată și echilibrată vei obține energia și nutrienții de care ai nevoie din alimentele și băuturile consumate, contribuind la creșterea și dezvoltarea organismului în mod normal.

Mâncând sănătos nu înseamnă să renunți la alimentele preferate. Simplu, înseamnă să mănânci o varietate de alimente și să reduci consumul alimentelor și băuturilor bogate în grăsimi sau zaharuri, precum băuturile carbogazoase, chips-urile și dulciurile. Aceste tipuri de alimente trebuie consumate cât mai rar posibil și în cantități mici.

5 Grupe de alimente

Legume și fructe

Cereale

Fructe de mare și carne

Lactate

Farfuria sănătoasă pentru copii

50% LEGUME ȘI FRUCTE

Alege o varietate de culori.
Verde, galben,
portocaliu și roșu
sunt cele mai
bune alegeri

25% CEREALE

Încearcă să eviți cerealele
rafinate (albe) și să preferi
cerealele integrale.

25% PROTEINE

Peștele, carnea de pasăre,
nucile sunt surse ideale
de proteine.

LEGUME

Alege o
multitudine de
culor și încercă
sortimente noi.
Umple jumătate
din farfurie cu
fructe și legume.

FRUCTE

Fructele sunt bune
pentru tine!
Fructele înghețate
sunt adevărate
delicii.
Fructele întregi
sunt mai bune
decât sucul.

CEREALE

Alege ca cerealele
pe care le mănânci
să fie integrale.
Veste bună:
popcornul este
cereală integrală.
Încearcă cereale,
pâine și paste
integrale.

PROTEINE

Evită crochetele
de pui, hot dog.
sau hamburgers.
Alege variante mai
sănătoase: nucile
fasolea, mazărea,
soia, fructele de
mare, ouăle și
carnea slabă sunt
alegeri bune.

LACTATE

Copiii au mare
nevoie de calciu.
Alege lactatele
semidegresate.

Cum să alegi sănătos?

NU MÂNCA ASTA!

Pâine albă

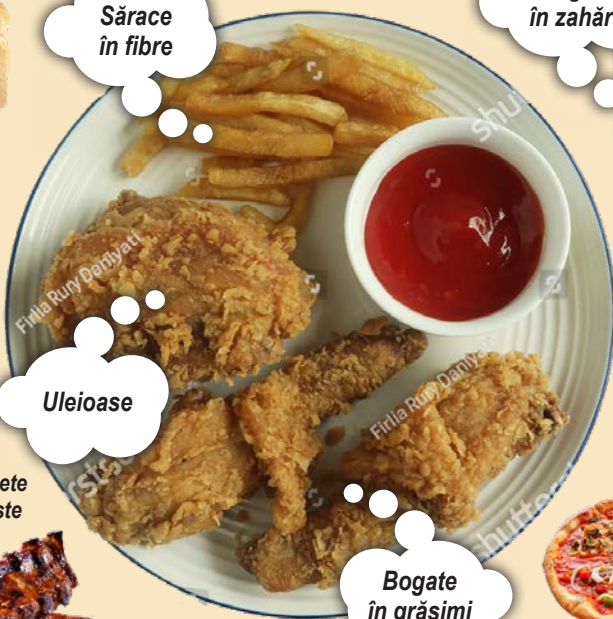
Orez alb

Crochete de pește

Coaste

Sărace în fibre

Uleioase

Bogate în grăsimi

Bogat în zahăr

Băutură carbogazoasă sau orice suc necarbonatat, dar cu arome artificiale

Pizza

Mâna ta te poate ajuta să măsoară corect porțiile de alimente pe care le mănânci

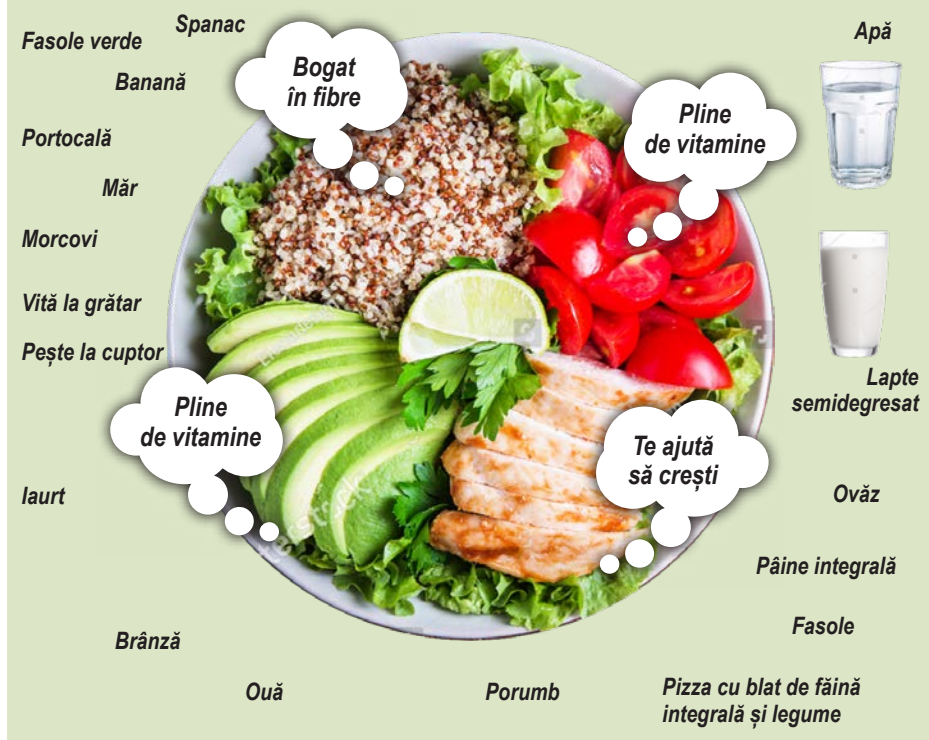
O palmă
Cantitatea pentru carne

Un pumn
Cantitatea pentru orez, pește și cereale gătit

MÂNĂNCĂ ASTA!

Un deget mare
Cantitatea
de brânză

Un vârful de deget mare
Cantitatea
de unt

Gustări sănătoase

Gustările sănătoase îi ajută pe copii să își stăpânească foamea până la următoarea masă, beneficiind totodată și de alimente variate. Atunci când ești prea ocupat, obosit sau plictisit tinzi să alegi alimente mai puțin nutritive pentru gustare. Urmărește exemplele de mai jos și îți poți crea propriile gustări sănătoase.

10 IDEI DE GUSTĂRI SĂNĂTOASE

Fruite de pădure înghețate +
Lapte = Smoothie

1/2 Banană + Nuci

Felii de măr + Migdale

Țelină + Unt de arahide

Felii de pară + Brânză

Mango + lăut grecesc

Piersici + Brânză de vaci

Morcovi + Pastă de năut

Mazăre + lăut

Castravete + Șuncă + Biscuiți

ÎNLOCUIREA ALIMENTELOR

Titlul Broșurii

Prânzul sănătos la pachet

Prânzul la pachet pentru copii și tineri este deosebit de important, deoarece furnizează energia și substanțele nutritive de care aceștia au nevoie atât pentru timpul liber, cât și pentru temele și lecțiile de după școală.

Pregătirea unui prânz sănătos și hrănitor la pachet zilnic poate părea dificilă, însă, îți vom prezenta câteva idei de prânz sănătos pe care le vei adora. În pregătirea pachetelor nu folosi dulciuri, prăjituri sau chipsuri.

Amintește-ți că, indiferent cât de echilibrat nutrițional este prânzul tău, nu vei beneficia de nicio valoare nutritivă dacă rămâne nemâncat. Uite câteva sfaturi pentru a te asigura că prânzul tău arată bine și este perfect pentru a fi mâncat:

Păstrează-l la rece

Puține școli au frigidere pentru pachetele de prânz, așa că folosește mini-răcitoare pentru pachete sau îngheață o sticlă cu apă pe care o vei păstra în pachet astfel meținând prânzul rece.

Evită sandwichurile de la care te poți murdări

Așază legumele umede, precum feliile de roșii între celelalte ingrediente principale și folosește salată pentru a proteja pâinea.

Pregătește fructele și legumele astfel încât să fie ușor de mâncat

Taie-le în bucăți, sticksuri sau diferite forme.

Fă-l distractiv

Decorează pungile sau caserolele cu autocolante, abțibilduri sau desenează fețe amuzante pe fructe, precum banane sau portocale, a căror coajă este îndepărtată înainte de a fi consumate. Aduagă servețele viu colorate și tacâmuri.

Decide!

Decide ce vrei să mănânci la prânz pentru următoarea zi, astfel încât să te asiguri că ai toate ingredientele.

În continuare sunt prezentate idei sănătoase de prânz la pachet, care conțin aproximativ 400 de calorii per caserolă.

SUGESTII de prânz sănătos la pachet – 400 calorii

Fructe

Legume

Lactate

Cereale integrale

Carne slabă și alternative

Pregătește-ți **APA** pe care o bei.

Ține lângă mâncare
un acumulator de
gheață pentru a
o păstra rece.

Folosește un termos pentru
a menține mâncarea caldă.

400 calorii

400 calorii

400 calorii

400 calorii

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Str. Universității 13, 720229 Suceava, România

Tel.: +40 230 216 147

Fax: +40 230 520 080

Email: dsdu@usv.ro

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA-UCRAINA 2014-2020

Titlul proiectului: „Instrumente personalizate în prevenirea diabetului și obezității – un program comun româno-ucrainian de educație în sănătate PrePOD“

Editorul materialului:

Data publicării:

Această publicație a fost produsă cu sprijinul Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații intră în responsabilitatea Universității „Ștefan cel Mare“ din Suceava și nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene sau a structurilor de management ale Programului Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020.

Cod EMS ENI 2SOFT/4.1 /56

Romania-Ucraina
ENI-COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

www.ro-ua.net